

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2024 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodnicząca: sędzia Maria Antecka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2024 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa małoletniego T. F. działającego przez matkę K. W. (1)

przeciwko M. F. (1)

o alimenty

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań –Grunwald i Jeżyce w Poznaniu

z dnia 28 grudnia 2022 r.

sygn. akt IV RC 286/18

I. oddala apelację,

II. nie obciąża powoda kosztami zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

Maria Antecka

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 24 kwietnia 2024 r.

Pozwem złożonym w dniu 2 maja 2018 r. powód małoletni T. F. działający przez matkę K. W. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego M. F. (1) na rzecz powoda alimentów w kwocie 2.000 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10 każdego miesiąca do rąk matki powoda K. W. (1) wraz z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat, poczynszy od 1 kwietnia 2018 r. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia.

W uzasadnieniu pozwu podano, iż małoletni T. F. ma 5 lat, pochodzi z nieformalnego związku K. W. (1) z pozwanym M. F. (1), uczęszcza do prywatnego przedszkola. Dziecko mieszka z matką u jej dziadków. Miesięczne potrzeby małoletniego powoda stanowią łącznie 3.720 zł. Matka dziecka prowadzi działalność gospodarczą i jej dochody oscylują wokół kwoty 1.300 zł miesięcznie, zaś pozwany jest zatrudniony jako kierownik regionalny w (...) Sp. z o. o. i zarabia 8.000 zł brutto.

W odpowiedzi na pozew pozwany M. F. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości, oddalenie wniosku o zabezpieczenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu oświadczył, że złożył do Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wniosek o powierzenie mu władzy rodzicielskiej nad synem. Nadto wskazał, że żądana przez powoda kwota jest wygórowana i zakwestionował część kosztów utrzymania małoletniego syna.

Strona powodowa pismem z dnia 1 czerwca 2022 r. sprecyzowanym kolejnym, które wpłynęło w dniu 17 sierpnia 2022 r., zmodyfikowała powództwo wnosząc o zasądzenie alimentów w wysokości 2.500 zł miesięcznie.

Na rozprawie w dniu 19 października 2022 r. pełnomocnik strony powodowej wniósł o zasądzenie alimentów w kwotach 2.000 zł od 1.04.2018 r. oraz 2.500 zł od 1.06.2022r.

Zaskarżonym wyrokiem z 28 grudnia 2022 roku Sąd Rejonowy Poznań-Grunwald i Jeżyce w Poznaniu:

1. zasądził od pozwanego M. F. (1) tytułem alimentów na rzecz małoletniego powoda T. F. kwoty po:

- a) 500 zł miesięcznie poczynając od 1 kwietnia 2018 roku do 31 lipca 2018 roku,
- b) 700 zł miesięcznie poczynając od 1 sierpnia 2018 roku do 31 grudnia 2021 roku,
- c) 1.100 zł miesięcznie poczynając od 1 stycznia 2022 roku,

płatne matce mał. powoda K. W. (1) z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, przy czym przy ewentualnej egzekucji alimentów należy uwzględnić alimenty zapłacone bądź wyegzekwowane na podstawie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10 lipca 2018 r.

2. oddalił powództwo w pozostałej części,

3. obciążył każdą ze stron poniesionymi kosztami procesu,

4. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (tut. Sąd) kwotę 50 zł tytułem części kosztów sądowych, zwalniając go od ponoszenia tych kosztów w pozostałej części,

5. wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Powyższy wyrok wydano w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Małoletni powód T. F. ur. (...) pochodzi z nieformalnego związku K. W. (1) i M. F. (1).

Strony rozstały się, matka z małoletnim na koniec marca 2018 r. wyprowadzili się z mieszkania pozwanego i zamieszkali u jej dziadków w L.. Matka powoda nie ponosiła kosztów mieszkaniowych. Następnie od sierpnia 2018 r. przeprowadzili się do mieszkania babci macierzystej małoletniego, w P. przy ul. (...), która to babcia mieszka w Niemczech. Małoletni uczęszczał do niepublicznego przedszkola, za które płacił wyłącznie pozwany (k. 23). Matka powoda prowadziła wówczas własną działalność gospodarczą z wykazywanym dochodem ok. 1.300 zł miesięcznie, za 2017 r. wykazała dochód łączny 15.803,71 zł (k. 7-12v). Małoletni miał kontakt z ojcem od czasu rozstania rodziców, widywał się z synem ok. 10 dni w miesiącu, w tym z noclegami. Małoletni objęty był pracowniczym ubezpieczeniem zdrowym ojca i korzystał z opieki zdrowotnej w ramach tego ubezpieczenia, które opłacał pozwany. Pomiędzy rodzicami chłopca rozgorzał spór co do zakresu opieki nad dzieckiem i kontaktów z nim, pozwany złożył w Sądzie Rejonowym Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wniosek o powierzenie władzy rodzicielskiej, nad synem, następnie K. W. (1) złożyła w tut. Sądzie wniosek o ustalenie miejsca pobytu małoletniego i uregulowanie kontaktów –

sprawę IV Nsm 699/18 przekazano do Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu postanowieniem z dnia 10.09.2018 r. (k. 102)

Od września 2019 r. małoletni rozpoczął realizację obowiązku szkolnego.

Postanowieniem częściowym z dnia 22 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie IV Nsm 817/19 z wniosku obojga rodziców małoletniego o powierzenie władzy rodzicielskiej, ustalenie miejsca pobytu, uregulowanie kontaktów powierzył i pozostawił władzę rodzicielską nad małoletnim obojgu rodzicom ustalając miejsce pobytu małoletniego w miejscu zamieszkania matki oraz udzielił zabezpieczenia w ten sposób, że na czas trwania sprawy uregulował kontakty ojca z synem w co drugi weekend od piątku po lekcjach do niedzieli godz. 19 z odbiorem i odwiezieniem przez ojca oraz zapewnieniem przez niego obecności dziecka na zajęciach dodatkowych w tym czasie, a także ustalił, że rodzice zapewnią małoletniemu możliwość odbywania kontaktów w każdym innym terminie jeśli wyrazi taką chęć (k. 106). W dniu 29.05.2021 r. wydano w ww. sprawie opinię psychologiczną, w której biegły wskazał zasadność wprowadzenia kontaktów małoletniego z rodzicami (opieka naprzemienna) w cyklach tygodniowych (k. 125-128). Pozwany złożył z końcem listopada 2021 r. wniosek o zmianę zabezpieczenia poprzez wdrożenie pieczy naprzemiennej nad synem (k. 129-130 kopia), który do chwili obecnej nie został jeszcze rozpoznany.

Kontakty ojca z synem od czasu wydania ww. zabezpieczenia odbywały się zgodnie z jego treścią w szerszej postaci - tzn. rodzice małoletniego ustalali dodatkowe terminy poza weekendami wskazanymi w postanowieniu. Pozwany łożył zasądzone w zabezpieczeniu alimenty, a także dodatkowo przekazywał środki finansowe na syna, kiedy był o nich informowany – pokrywał w połowie wakacje, czy inne wydatki incydentalne, w tym obiady szkolne kiedy odbierał dziecko ze szkoły.

Matka małoletniego powoda K. W. (1) ma 34 lata, jest socjologiem po licencjacie, a także ukończyła studia podyplomowe z zakresu marketingu. Nadal mieszka z synem przy ul. (...). W całości regulowała wszystkie rachunki. (k. 233-236 rachunki) Koszty mieszkaniowe wynoszą miesięcznie: czynsz 583zł, prąd 140zł, gaz 110zł. (k. 397-399)

Matka małoletniego powoda od kwietnia 2021r. pracowała w agencji marketingowej i zarabiała 3.500 zł do 4000 zł netto – wraz z premiami uznaniowymi. Pracę wykonywała na zlecenie agencji. Umowę miała najpierw na pół roku, a potem na kolejne pół i następnie jej nie przedłużono od września 2022r. (k. 388-392). Od dnia 13.10.2022r. zarejestrowała się jako osoba bezrobotna w PUP. (k. 394- 396)

Matka powoda w dniu 22.11.2022r. podjęła pracę na zlecenie w restauracji. Posiada angaż jako kelnerka, ale pomaga też w logistyce. Z PUP jest wyrejestrowana. Wynagrodzenie brutto 22,80 zł za godz. płatne do 10 dni od przedstawienia rachunku gotówką, na czas nieokreślony. W okresie zarejestrowania w PUP nie pobierała zasiłku dla bezrobotnych, a jeszcze przed tą umową zlecenia podjęła tymczasową pracę. Obecnie otrzymuje wypłatę co tydzień- miesięcznie zarabia 3000-3500 zł netto. Jej dochody wynosiły: za 2018 r. 34.951,68 zł, za 2020 r. 11.995,31 zł, za 2021 r. 33.992,47 zł (k. 364-387)

K. W. (1) nie posiada żadnego majątku, mał. powód także. Jest panną, nie ma innych dzieci. Za 2021 r. uzyskała dochód łączny 33.992,47 zł (k. 228-232 zeznanie podatkowe). Z tytułu prowadzonej wcześniej działalności gospodarczej posiada zadłużenie wobec ZUS za nieopłacone składki (w okresie pandemii nie opłacała wszystkich) i toczy się wobec niej egzekucja komornicza - co miesiąc spłaca 400zł, łącznie zadłużenie wynosiło ok. 16 000 zł. Korzysta z pomocy swojej matki, która nadal mieszka i pracuje w Niemczech - przyjeżdża co dwa miesiące i przywozi buty i kurtki dla powoda, zabiera go na zakupy. Pomagają jej też dziadkowie. Na swoje utrzymanie matka powoda przeznacza: jedzenie 500 -600 zł, odzieży nie kupuje, na leki wydają średnio max. 50 zł, karta PEKA portmonetka 50zł , środki higieny i czystości 100 zł, łącznie z kosztami mieszkaniowymi ok. 1.500 zł miesięcznie. Leczy się odpłatnie u stomatologa – (leczenie kanałowe).

Małoletni powód T. F. ma obecnie 10 lat i we wrześniu 2022 r. rozpoczął IV klasę SP, do szkoły uczęszcza pieszo. Składki klasowe opłacają oboje rodzice małoletniego. Małoletni mierzy 150 cm wzrostu. Jest alergikiem pokarmowym i wziewnym, objawy tej ostatniej alergii nasilają się od marca, wówczas też często zapada na infekcje z uwagi na

obniżoną odporność (k. 13-22, k. 237 zaświadczenia lekarskie). Bierze w tym okresie leki za ok. 55zł (zażywa 4 różne, k. 238-242 faktury, k. 253 wyniki). Na razie nie był odczulany, pomiędzy rodzicami panuje w tym zakresie spór. Posiada telefon komórkowy z doładowaniem 30 zł miesięcznie. Jest harcerzem, zbiórki odbywają się w szkole, a w ramach zajęć dodatkowych uczęszcza do domu kultury na plastykę i na gitarę, zajęcia odbywają się w środy i czwartki. (k. 404)

W 2021 roku małoletni był na obozie zuchowym - koszt obozu ponieśli po połowie rodzice (k. 132 potwierdzenie przelewu), ale strój i akcesoria samodzielnie kupowała matka powoda. Pozwany zaś opłacił synowi udział w biwaku świątecznym – 160 zł oraz składki członkowskie w wysokości 98 zł (k. 131 zaświadczenie) W roku 2022 małoletni w wakacje był na obozie harcerskim za 950 zł i na kolonii za ok. 1100 zł – oba wyjazdy opłacili rodzice po połowie, przy czym matka powoda wykorzystwała na ten cel bon turystyczny. (k. 243 umowa). Poza tym matka wyjechała z synem na 3 dni nad morze za 600 zł, podróż odbyli pociągiem. Praktycznie cały sierpień małoletni spędził u ojca.

Małoletni korzystał z obiadów w szkole, w wysokości ok. 200 zł miesięcznie, przy czym opłacane były jednostkowo – zasadniczo przez matkę, ale w dni kontaktów pozwanego z synem, tzn. w co drugi poniedziałek i w środy, opłacał je pozwany. W bieżącym roku szkolnym we wrześniu i październiku małoletni nie chodził generalnie na obiady szkolne, tylko sporadycznie, ponieważ matka nie pracowała. Aktualnie obiady kosztują 315 zł miesięcznie. Do stomatologa z powodem chodzi ojciec i opłaca to leczenie.

Na koszty utrzymania dziecka składają się aktualnie: ok. 415 zł mieszkanie, 700 zł wyżywienie łącznie (w tym obiady szkolne, uwzględniając, że ojciec także w części za nie płaci, jak i pobyty u ojca, kiedy on utrzymuje dziecko), ok. 200 zł odzież (ojciec także kupuje), ok. 60 zł leczenie (także ponosi w części ojciec), 70 zł chemia, 100 zł szkoła (ojciec także ponosi składki szkolne i harcerskie), 100 zł zajęcia dodatkowe, kultura, rozrywka, 30 zł telefon, ok. 1.675zł miesięcznie łącznie. Sąd Rejonowy ubocznie wskazał, że matka powoda na rozprawie w dniu 19 października 2022 r. (k. 290) oświadczyła, że jej koszty utrzymania to wraz z częścią mieszkaniowych ok. 1.500zł miesięcznie i na syna wydaje podobnie, może trochę mniej, ponieważ on nie używa kosmetyków. Gdyby miała możliwość to chciałaby aby chodził na język angielski.

Pozwany M. F. (1) ma lat 37, jest z wykształcenia magistrem ekonomii. Od grudnia 2021 r. mieszka w K. i z partnerką M. Z. oraz wspólnymi dziećmi: K. F. urodzonym (...) oraz N. F. urodzonym (...) Partnerka pozwanego jest na urlopie macierzyńskim, po porodzie nie wróciła do pracy, opiekuje się w.w. starszym synem, który nie rośnie - obciążony jest wadą genetyczną odziedziczoną po matce, poza tym rozwija się prawidłowo (k. 270-271 karta leczenia szpitalnego). U chłopca stwierdzono niskorosłość - jest bardzo drobny waży 9 kg i ma podłużny kształt głowy. Lekarze zastanawiają się nad leczeniem. Za badania genetyczne chłopca pozwany z partnerką zapłacili ok. 5 000 zł. Być może dziecko będzie miało podawany hormon wzrostu bądź inne leki. Jest to bardzo rzadkie schorzenie wg lekarzy jest to pierwsze na świecie udokumentowane medycznie. Od lutego br. małoletni będzie uczęszczał na prywatne konsultacje endokrynologiczne - 300zł/ wizyta, jeszcze nie wiadomo z jaką częstotliwością. Młodszy syn z tego związku przybiera na masie prawidłowo, na ten moment nie ma zdiagnozowanej choroby. Partnerka pozwanego w okresie świątecznym podjęła pracę dorywczą, by wspomóc budżet domowy. (k. 320 zakres wydatków)

Dom zajmowany przez rodzinę ma pow. 89 m2 i 350 m2 ogródka, jest obciążony kredytem hipotecznym, który zaciągnął pozwany - rata 2.000 zł miesięcznie, obecnie 2. 433,34zł, ponieważ pozwany skorzystał z wakacji kredytowych na 3 miesiące. Ma do spłaty jeszcze ok 80.000 zł kredytu.

Pozwany pracuje jako kierownik regionalny w (...) Sp. z o. o. i zarabia ok. 6.900 zł netto miesięcznie, średnio zgodnie z zaświadczeniem od stycznia do października 2022 r. ok. 7.335 zł netto miesięcznie (73.354,26zł / 10 miesięcy – k. 319). Nie otrzymuje premii. Pozwany ma auto służbowe, a do dyspozycji partnerki auto wzięte przez niego w leasing pracowniczy (roczną umowę najmu): najpierw z ratą 450 zł, obecnie 597 zł miesięcznie. Dochody pozwanego to: za 2021 r. 120.333,70 zł, za 2020 r. 120.312,31 zł, za 2019 r. 124.934,02 zł, za 2018 r. 116.660,11 zł, za 2017 r. 112.757,38 zł (k. 299-318 zeznania podatkowe).

Pozwany dąży do opieki naprzemiennej, bardzo angażuje się w opiekę nad T.. Zabiera go na dłuższe okresy, np. od 6.05.2022 r. syn był tydzień u ojca, potem tydzień u mamy, kolejny tydzień u ojca i znowu u mamy – strony

porozumiewały się w tym zakresie samodzielnie. W 2020 r. pozwany zabrał powoda na wakacje z całą rodziną w góry na tydzień, w 2021 r. już takich wakacji pozwany nie zorganizował z uwagi na brak środków finansowych. W ostatnie wakacje na przełomie lipca/sierpnia zawiózł i odebrał powoda z kolonii. Niemal cały sierpień małoletni był potem u niego. Obecnie w sprawie opiekuńczej pozwany złożył skargę na przewlekłość, którą uwzględniono w dniu 21 listopada 2022 r. i akta skierowano do biegłego celem wydania opinii uzupełniającej. Po zwrocie akt przez biegłego Sąd ma rozpoznać wniosek pozwanego o zmianę zabezpieczenia w ciągu 14 dni.

Aktualnie pozwany ma kontakty z synem od piątku - odbiór ze szkoły do poniedziałku rano - odprowadza do szkoły, a dodatkowo była partnerka zgodziła się, że odbiera go w czwartek po zajęciach dodatkowych plastycznych o 17:30 i zaprowadza w piątek rano do szkoły. W ocenie pozwanego syn pogarsza się w nauce, dostaje trójki, dwójki, nawet jedynkę i pozwany chce, by miał korepetycje, za które on zapłaci. Nie może porozumieć się z matką dziecka w tym zakresie. Z partnerką kupili niedawno łóżko dla T. za 1.060 zł

z transportem, a w okresie wiosenno-letnim w 2023 r. chcą zrobić remont w mieszkaniu i przygotować powodowi samodzielny mniejszy pokój, a młodszymi dzieciom wspólny większy. Planują zakupić na raty nowe meble, biurko. W czerwcu br. pozwany zrobił kolejne testy alergiczne powodowi - pokarmowe i wziewne - koszt 440 zł. Wykazały one silniejszą niż poprzednio alergię, zalecono konsultację w zakresie odczulania, ale mama powoda się nie zgadza. Z uwagi na częste choroby małoletni opuszcza dużo godzin nauki - od września miał m.in. grypę, paciorkowe zapalenie migdałów.

W części uzasadnienia dotyczącej oceny materiału dowodowego Sąd I instancji wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie ww. dokumentów zebranych w aktach sprawy, w tym kopii z akt opiekuńczych, a także zeznań stron. Dokumenty złożone w sprawie były wiarygodne, nie były kwestionowane przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować je z urzędu.

Zeznaniom matki powoda Sąd Rejonowy dał zasadniczo wiarę, w tym co do zakresu uzyskiwanych dochodów, wydatków mieszkaniowych, które zobrazowała przedkładając dokumenty, a także w zakresie wydatków czynionych na powoda, w tym co do uczestnictwa w nich pozwanego – te okoliczności pozostawały pomiędzy stronami niesporne (głównie wakacje, składki szkolne, harcerskie, obiady). Z kolei uwzględniając powyższe Sąd Rejonowy zweryfikował nieco wskazane przez stronę powodową wydatki na małoletniego.

Zeznaniom pozwanego Sąd I instancji dał wiarę, w większości wykazał on swoją sytuację dochodową, mieszkaniową, osobistą, czy też zakres partycypacji na powoda, przedkładając odpowiednie dokumenty. Jego zeznania były jasne, wyczerpujące, spójne wewnątrz z zeznaniami matki powoda.

Sąd Rejonowy wskazał, że zebrał w sprawie obszerny i wystarczający do podjęcia rozstrzygnięcia końcowego materiał dowodowy. Tym samym na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 i 5 k.p.c. oddalił (pomiął) wszystkie pozostałe wnioski dowodowe, w tym pełnomocnika pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew m.in. w postaci przesłuchania świadków K. W. (2) i M. F. (2). Kwestia opieki i kontaktów nie była przedmiotem tej sprawy, a nadto nie budziła wątpliwości, albowiem była przez strony w sposób tożsamy relacjonowana. Nadto nie pozostały w sprawie żadne niewyjaśnione okoliczności istotne dla jej rozstrzygnięcia.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie Sąd I instancji nie miał wątpliwości, że pozwany jako ojciec powoda winien łożyć na jego utrzymanie, stosownie do potrzeb dziecka i własnych możliwości. Nie miał też wątpliwości, że możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego są większe niż matki dziecka, a także, iż to ona pełni nad synem osobistą codzienną pieczę. Jednocześnie jednak Sąd Rejonowy wziął pod uwagę bardzo intensywne starania pozwanego i w zakresie opieki i zaspokojenia potrzeb dziecka, które czyni cały czas i czego nie kwestionowała matka powoda. W znacznej mierze bowiem pozwany cały czas łoży na potrzeby powoda wspólnie

z jego matką – wspólnie pokrywają wakacje, czy inne większe wydatki. Poza tym pozwany jest otwarty nie tylko na inicjatywę matki dziecka, ale i sam proponuje potrzebne dla dziecka

i zaspokojenie jego potrzeb wydatki, które deklaruje, że pokryje – w tym w zakresie alergii i odczulania czy ewentualnego wsparcia w nauce – korepetycji. Dlatego też Sąd ustalał zakres potrzeb bieżących dziecka w oparciu zarówno o jego wiek, jak i stan zdrowia oraz wkład pozwanego w koszty jego utrzymania (poza alimentami). Zdaniem Sadu ich łączny wymiar to kwota ok. 1. 675 zł miesięcznie. Ta kwota uwzględnia i potrzeby małoletniego co do zakresu i co do wysokości ponoszone u matki, a zatem w takiej winien uczestniczyć pozwany jako zobowiązany do alimentów.

Sąd Rejonowy oceniając możliwości pozwanego uznał, że są one z pewnością wyższe niż matki chłopca, czemu zresztą on nie przeczył. Przedłożył na tę okoliczność odpowiednie dokumenty i Sąd dał wiarę, iż osiąga stałe, regularne dochody z pracy na poziomie 7.000 zł netto miesięcznie. Jednocześnie jednak pozwany ma na utrzymaniu poza powodem jeszcze dwoje kolejnych małoletnich dzieci z aktualnego związku, w tym jedno chorujące przewlekle. To na tego starszego z obecnego związku syna pozwany będzie musiałłożyć wyższe kwoty, albowiem jego potrzeby zdrowotne z uwagi na chorobę są znacznie wyższe niż przeciętne dziecka zdrowego. Pozwany w sposób bardzo jasny, wyczerpujący i szczegółowy przedstawił swoją sytuację zarówno dochodową jak i osobistą, podał też jak planuje wydatki i na co musi je przeznaczyć. Wykazał też jakie starania dodatkowe czyni na rzecz małoletniego powoda, czego nie kwestionowała strona przeciwna. Nie można było pominąć, że pozwany jest obciążony kredytem hipotecznym, zwłaszcza, że także zabezpiecza odpowiednio potrzeby małoletniego powoda w tym zakresie podczas kontaktów z nim. Małoletni ma u niego miejsce do spania, po remoncie ma mieć zapewniony swój pokój, właściwie wyposażony. Sąd Rejonowy, starania pozwanego – finansowe i osobiste, uwzględnił w całym okresie objętym wyrokiem, wskazując, że niniejsza sprawa toczyła się długo i na przestrzeni tego okresu zmieniał się i zakres opieki ojca nad synem i potrzeby chłopca. W całym jednak okresie pozwany interesował się dzieckiem i jego potrzebami, realizował zasądzone w trybie zabezpieczenia alimenty iłożył na syna dodatkowo.

Mając na uwadze powyższe, Sąd I instancji zasądził od pozwanego M. F. (1) tytułem alimentów na rzecz małoletniego powoda T. F. kwoty po:

- a) 500 zł miesięcznie poczynając od 1 kwietnia 2018 roku do 31 lipca 2018 roku
- b) 700 zł miesięcznie poczynając od 1 sierpnia 2018 roku do 31 grudnia 2021r.
- c) 1.100 zł miesięcznie poczynając od 1 stycznia 2022 roku,

płatne matce mał. powoda K. W. (1) z góry do dnia 10-go każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności, przy czym przy ewentualnej egzekucji alimentów należy uwzględnić alimenty zapłacone bądź wyegzekwowane na podstawie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia z 10 lipca 2018 r.

Sąd I instancji podkreślił, że zakres ww. świadczeń jest analogiczny do opieki i dodatkowych starań ojca na rzecz syna we wskazanych okresach. Alimenty w pierwszym okresie uwzględniają brak wydatków na mieszkanie, częściowo środki czystości i wyżywienie podczas mieszkania małoletniego z matką u jego pradiadków. W dalszym okresie opłacanie przez pozwanego prywatnego przedszkola syna i zapewnianie dodatkowych rzeczy, np. zakup odzieży, opłacanie leczenia stomatologicznego, płacenie za jego ubezpieczenie medyczne, ponoszenie większości istotnych wydatków na dziecko po połowie z jego matką (np. wyjazdy wakacyjne). Aktualnie, na bieżąco partycypacja pozwanego w kosztach utrzymania małoletniego uwzględnia i inflację, i wzrost dziecka i nieco mniejszy wymiar kontaktów z ojcem, jak i sytuację zarobkową matki powoda. Poza tym podkreślono, że alimenty winny zaspokajać potrzeby aktualne i przyszłe uprawnionego, co zdaniem Sądu pierwszej instancji uczyni zasądzona kwota.

W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy oddalił powództwo jako zbyt wygórowane. Podkreślił przy tym, iż w przypadku wystąpienia dodatkowych potrzeb w zakresie zajęć dodatkowych – nauki języka angielskiego, po pierwsze pozwany nie odżegnuje się, że nie będzie partycypował w tych kosztach, a po drugie matka powodów otrzymuje świadczenie wychowawcze 500+ z którego może pokrywać ww. potrzeby, albowiem świadczenie to na ten cel winno być przeznaczone.

Sąd Rejonowy wskazał, że o kosztach orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. i 102 k.p.c., uznając, że stanowiska stron zostały uwzględnione w połowie, a nadto, że obowiązek alimentacyjny jest priorytetowy. Z tych względów Sąd I instancji obciążył każdą ze stron poniesionymi kosztami procesu i nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 50 zł tytułem części kosztów sądowych, zwalniając go od ponoszenia tych kosztów w pozostałej części – symbolicznie, mając na uwadze dotychczasowe zaangażowanie osobiste i finansowe pozwanego w sprawy syna, w tym jego utrzymanie. Strona powodowa była od ponoszenia tych kosztów zwolniona z mocy ustawy.

Wyrokowi w pkt. 1 i 2 Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Ubocznie Sąd Rejonowy zaznaczył, że oczywiście nie wyklucza, że Sąd opiekuńczy ustanowi opiekę naprzemienną bądź w inny sposób, odmienny od obecnie istniejącego, ureguluje sytuację opiekuńczą małoletniego powoda i wtedy zaistnieje konieczność nowego uregulowania alimentów, ale ani nie wiadomo kiedy to nastąpi, ani nie wiadomo jakie będzie w.w. rozstrzygnięcie, a obie strony powinny mieć sytuację finansową uregulowaną.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód, zaskarżając go w zakresie punktu 1 w całości, oddalającego powództwo ponad kwotę 1.100,00 zł oraz w zakresie, w jakim Sąd nie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1) obrazę przepisów prawa procesowego, tj.:

a) art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż pozwany regularnie kupuje małoletniemu odzież oraz obuwie w sytuacji, gdy z przedstawionych rachunków oraz faktur wynika, iż pozwany dokonuje zakupów jedynie okazjonalnie,

b) art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż pozwany w tak znacznym stopniu partycypuje w kosztach utrzymania małoletniego powoda, w sytuacji gdy większość kosztów ponoszona jest jedynie okazjonalnie, a ponadto tak wysoka kwota nie wynika z przedłożonej przez pozwanego dokumentacji,

c) art. 233 § 1 KPC przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w szczególności zaniechanie przez Sąd I instancji ustalenia całości kosztów ponoszonych w związku z utrzymaniem małoletniego powoda i poprzestanie jedynie na określeniu niektórych kosztów, w których partycypuje pozwany,

d) art. 233 § 1 KPC przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w szczególności przez pominięcie, że matka małoletniego nie jest w stanie samodzielnie, a nawet w 50% pokrywać kosztów wyjazdów małoletniego oraz wakacji,

e) art. 233 § 1 KPC przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w szczególności przez pominięcie, że małoletni posiada specjalistyczną dietę, która wymaga ponoszenia dodatkowych kosztów,

f) art. 233 § 1 KPC przez zaniechanie wszechstronnej i obiektywnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie, w szczególności przez pominięcie połowy kosztów związanych z zakupem odzieży dla małoletniego powoda i bezzasadne uznanie, że zakupy te czyni ojciec, tymczasem jak wynika z przedłożonych rachunków- czyni to w sposób okazjonalny i nie konsultując zakupu z matką dziecka, przez co dziecko ma niezaspokojone inne potrzeby,

g) art. 233 § 1 KPC poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uznanie, iż badania lekarskie zapewnione przez pozwanego były zasadne w sytuacji, gdy pozwany w sposób bezpodstawny kontestuje decyzje matki powoda w zakresie zdrowia i leczenia małoletniego powoda i uznanie, że ten koszt zasadnie umniejsza obowiązek alimentacyjny powoda i to aż w kwocie ponad 1.600,00 zł,

2) błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym przez przyjęcie, że:

a) pozwany powinien w mniejszym stopniu zostać obciążony kosztem utrzymania małoletniego, albowiem wykazuje wolę widzeń z małoletnim w sytuacji, kiedy jest to jego uprawnienie, z którego powinien jako rodzic korzystać,

b) pozwany powinien w mniejszym stopniu zostać obciążony kosztem utrzymania małoletniego, ponieważ sam dowolnie dokonuje zakupów na rzecz małoletniego - w sytuacji, kiedy zakupy nie odpowiadają potrzebom dziecka i w sytuacji kiedy ojciec wymusza i przedłuża pobyt dziecka u niego, niemniej następuje to jedynie okresowo i wówczas kontakt ustaje,

3) błąd w ustaleniach faktycznych — skutkujący rażącym naruszeniem prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. powstały wskutek wybiórczej i wadliwej oceny dowodów, polegający na pominięciu okoliczności, że:

a) matka powoda pełni rolę pierwszorzędного opiekuna małoletniego, albowiem na dzień dzisiejszy pozwany widuje się z synem jedynie co dwa weekendy i jedynie ta okoliczność powinna być brana pod uwagę w przypadku orzekania,

b) małoletni powód spędził z pozwanym cały miesiąc, albowiem powyższe zostało wymuszone przez pozwanego,

c) w czasie kiedy małoletni był młodszy zdecydowanie częściej musiał korzystać z wizyt specjalistów, co wiązało się ze znacznie wyższymi kosztami utrzymania, zaś Sąd zdaje się te koszty pomijać, przyznając jedynie kwotę 500,00 zł i 700,00 zł tytułem alimentów, pomimo, że również wtedy matka powoda sprawowała rolę pierwszorzędного opiekuna,

4) przepisów prawa materialnego:

a) art. 135 § 2 kro poprzez jego niezastosowanie i uprzywilejowanie sytuacji pozwanego, a także obciążenie matki powoda nie tylko w całości osobistymi staraniami o wychowanie małoletniego, ale również więcej niż połową kosztów utrzymania małoletniego w sytuacji znacznej dysproporcji zarobków matki powoda i zarobków ojca.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty apelujący wniósł o:

- zmianę wyroku Sądu Rejonowego Poznań — Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, IV Wydział Rodzinny i Nieletnich, dnia 22 grudnia 2022 roku, w sprawie o sygn. akt IV RC 286/18/6, przez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda alimentów w kwocie 2.000,00 zł oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji według norm przepisanych,

ewentualnie o:

- uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu Poznań — Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, Wydział IV Rodzinny i Nieletnich, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o oddalenie jej w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne poczynione przez Sąd I instancji, czyniąc je integralną częścią niniejszego uzasadnienia zgodnie z treścią art. 382 k.p.c.

Wywiedziona w tej sprawie apelacja nie wykazała nieprawidłowości zaskarżonego orzeczenia i nie dostarczyła podstaw umożliwiających postulowaną zmianę dotychczasowego kierunku rozstrzygnięcia.

U podstaw zaskarżonego rozstrzygnięcia legło dokonanie przez Sąd I instancji określonej oceny dowodów, dającej wiarę wersji wydarzeń przedstawionej przez obie strony, w tym przez pozwanego M. F. (1). Ocena ta została przez stronę powodową zakwestionowana w apelacji i stanowiło to zasadniczy zarzut.

Normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Ocena ta powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań pomiędzy podstawami wniosku i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego. Sąd musi ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszystkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny mocy

i wiarygodności tych dowodów. Sąd zobowiązany jest przeprowadzić selekcję dowodów, to jest dokonać wyboru tych, na których się oparł i ewentualnie odrzucić inne, którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej (por. T. Ereciński: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, Wydawnictwo Prawnicze 2002, tom I, str. 487- 498).

Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne.

W tym kontekście należy wyjaśnić, że jeżeli przedstawione przez każdą ze stron dowody przemawiają za odmiennymi, wykluczającymi się wzajemnie wersjami faktów,

o dowolności ustaleń można mówić tylko wówczas, gdy sąd bezkrytycznie przyjmie jedną z tych wersji, nie odnosząc się do dowodów przeciwnych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2004 r., II UK 140/04).

W tym miejscu wskazać należy, że podniesione w apelacji zarzuty sprowadzają się zasadniczo do zakwestionowania przez apelującego ustalonego przez Sąd Rejonowy wysokości i zakresu partycypacji pozwanego w utrzymaniu małoletniego powoda.

W niniejszej sprawie każda ze stron przedstawiła własną wersję dotyczącą ponoszonych przez rodziców małoletniego powoda T. F. kosztów jego utrzymania oraz wysokości jego usprawiedliwionych potrzeb.

Sąd Okręgowy podziela ustalony przez Sąd Rejonowy zakres usprawiedliwionych, bieżących potrzeb małoletniego T. w oparciu o jego wiek, jak i stan zdrowia oraz wkład pozwanego, które opiewają na kwotę 1.675 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy ustalił, że na koszty utrzymania powoda składają się następujące kwoty: ok. 415 zł mieszkanie, 700 zł wyżywienie łącznie (w tym obiady szkolne, uwzględniając, że ojciec także w części za nie płaci, jak i pobyty u ojca, kiedy on utrzymuje dziecko), ok. 200 zł odzież (ojciec także kupuje), ok. 60 zł leczenie (także ponosi w części ojciec), 70 zł chemia, 100 zł szkoła (ojciec także ponosi składki szkolne i harcerskie), 100 zł zajęcia dodatkowe, kultura, rozrywka, 30 zł telefon. Koszty te są adekwatne do wieku oraz stanu zdrowia powoda.

Nie ulega wątpliwości, że pozwany jest w pełni zaangażowany w wychowanie oraz utrzymanie syna – małoletniego T.. Słusznie Sąd Rejonowy podkreślił, że czyni on intensywne starania w tym zakresie m.in. wychodzi z inicjatywą w zakresie zakupu odzieży dla syna, niezbędnych badań i opieki medycznej, czy też wsparcia w nauce. M. F. (1) na bieżąco pokrywa związane z tym koszty, nie tylko dzieląc je z matką małoletniego, ale i sam proponuje i opłaca potrzebne dla syna wydatki. Nadto regularnie spotyka się z synem, również w porozumieniu z matką powoda – dodatkowo poza wyznaczonymi przez Sąd terminami. Pomimo, iż posiada on jeszcze dwoje małoletnich synów, gdzie jeden z nich jest

nieuleczalnie chory i ponosi koszty ich utrzymania, a także obciążony jest spłatą kredytu hipotecznego, to pozwany zawsze interesował się powodem i jego potrzebami, realizował zasądzone w trybie zabezpieczenia alimenty i łożył na syna dodatkowo.

Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał oceny usprawiedliwionych potrzeb powoda i zakresu partycypacji w ponoszeniu tych kosztów przez pozwanego. Wskazać należy, że czynione przez niego osobiste starania oraz zakres ponoszonych kosztów „pobocznych” usprawiedliwiają wysokość zasądzonej renty alimentacyjnej.

Wbrew zarzutom apelującego, Sąd Rejonowy uwzględnił zarówno dysproporcję z zarobkami rodziców powoda, jak i zakres czynionych przez nich osobistych starań o wychowanie małoletniego. Ustalona przez Sąd I instancji kwota 1.675 zł tytułem utrzymania małoletniego T. stanowi koszty ponoszone przez jego matkę, natomiast nie uwzględnia pozostałych kosztów, które poza tą kwotą (1.675 zł) ponosi pozwany. Wskazać zatem należy, że pozwany ostatecznie będąc zobowiązanym do uiszczania od 1 stycznia 2022 roku renty alimentacyjnej w wysokości 1.100 zł, pokrywać będzie ok. 65% kosztów utrzymania powoda, nie wliczając w to pozostałych wydatków ponoszonych przez M. F. (1) w czasie, kiedy syn będzie pod jego opieką.

Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał za bezzasadny zarzut pominięcia przez Sąd I instancji okoliczności, że małoletni posiada specjalistyczną dietę, która wymaga ponoszenia dodatkowych kosztów. Sąd Rejonowy słusznie ustalił koszt żywienia powoda na kwotę 700 zł, która jest adekwatna dla dziecka w wieku małoletniego (11 lat). Wskazać nadto należy, że kwota ta stanowi koszt utrzymania powoda ponoszony przez jego matkę, a zatem nie ulega wątpliwości, że pozwany poza uiszczaną przez niego kwotą alimentów, pokrywa ten wydatek również we własnym – wyższym zakresie, kiedy syn jest pod jego opieką.

Wyrok został też zaskarżony w zakresie, „w jakim sąd nie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych”. Co do orzeczenia Sądu Rejonowego w zakresie kosztów procesu nie został jednak sformułowany jakikolwiek zarzut. Brak również odniesienia się do kwestii kosztów w uzasadnieniu apelacji. W szczególności nie wskazano z jakich względów zakwestionowano oparcie się przez Sąd Rejonowy przy rozstrzygnięciu o kosztach procesu na podstawie art.100 k.p.c. i 102 k.p.c. Wobec powyższego, skoro nie sformułowano zarzutu apelacji co do zaskarżonego orzeczenia o kosztach ani nie uzasadniono przyczyn zaskarżenia wyroku w tej części, apelację w tym zakresie należało uznać za bezpodstawną.

Wobec powyższego apelacja podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. (punkt I. wyroku).

Orzeczenie o kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym uzasadniał przepis art.102 k.p.c. Sąd Okręgowy zdecydował się zastosować zasadę słuszności przy orzekaniu o kosztach postępowania apelacyjnego i nie obciążać powoda, który przegrał to postępowanie, jego kosztami. Zadecydował o tym fakt, że powód nie posiada majątku, pozostaje na utrzymaniu rodziców, a w konsekwencji zapłata kosztów procesu na rzecz ojca powoda byłaby finansowana (przynajmniej w części w jakiej pozwany został zobowiązany do ponoszenia kosztów utrzymania powoda) z alimentów, które powód od ojca otrzymuje, przy czym musiałoby się to odbyć kosztem ograniczenia niezbędnych kosztów utrzymania powoda.

Maria Antecka